

סוף סוף

נמצא האשם למצב

שאניו נקדעה המדינה:

העיתונות

כל מי שטרם הגמץ במצוקה מחפש שני ריס-לעזאזל. במישורים מסוימים מילא היהודים דרך-קבע תפקיד זה. במישורים אחרים היו הקורבנות הדמוקרטית ומבטאיה — חופש הדיבור והעיתונות.

השבוע החלו להישמע בישראל ציוצים ראשונים, שהעידו על מצוקת המישור. ה"שעירים-לעזאזל היו טוב, כמו תמיד. ה"יהודים והעיתונות. היה זה אלון (מיל). חיים הרצוג, העומד לצאת בקרוב לתפקידו החדש כראש ממשלת ישראל באו"ם, ש"גילה ברוב פיקחותו את האשם האמיתי במצב החמור בו שרוייה עתה המדינה. עובדי ישראל. במאמר שפרסם ה"שבוע, ניסה להפוך את אמצעי-התקשורת הישראליים לאוייב-העם מספר 1.

אם תפרוץ מלחמה, חלילה, פקח הרצוג את עיניו בקראו. לא יהיה זה בגלל מדינה יתרה של הממשלה ואיוולתה של ההנהגה. האחריות תיפול כולה על העיתונות ה"ישראלית.

"דומה כי אין העיתונות ואמצעי-התקשורת ערים לעובדה כי אין כל ערך להסברה, אם התמונה המצטיירת בארץ בפני הציבור היא שלילית." כתב הרצוג. "אם סאדאת מדבר בלילות על המנהיגות והחברה ה"ישראלית, אין הוא נוזל אלא מאמצעי-התקשורת בארץ. וככל שהתמונה שלילית ו"שחורה יותר, כן גובר הפיתוי לצאת ל"מערכה נגד חברה כה חלשה ושסועה. הדגש על השלילה, אשר הפך לסימן-ההיכר של העיתונות ואמצעי-התקשורת בישרי אל, מכרסם ביכולת העמידה האיתנה של העם. הוא מועתק ברחבי-הגל, מוצג כתמור נה נאמנה של ישראל ומעודד את אויביי"נו."

שיטת הרמאות. המרחק מהקביעה כי העיתונות "מכרסמת ביכולת העמידה האיתנה של העם" ועד לתביעה לסחום את פיה של העיתונות, הוא קצר ביותר. כשהיא באה מפיו של אדם ששולא העיתונות ואמצעי-התקשורת היה כבר בבחינת עובר-בטל, מעוררת גיחוך. חברה כמו זו שהרצוג רוצה לראותה, בה תעלמו אמצעי-התקשורת רת מהשלילה והביקורת, תהיה חברה ויתר גרועה מחברה שסועה וחלשה. היא תהיה חברה מתה.

גרוע מזה: במלחמת יום-הכיפורים עזר

את אויבי ישראל יותר מכל גילוי שלילי המתפרסם באמצעי-התקשורת בארץ.

היסטוריה

כישלונה של שליחות

בספריו-זיכרונותיו יטיב

יארניג את האשמה

בבישדון שליוחותו עז ישראל

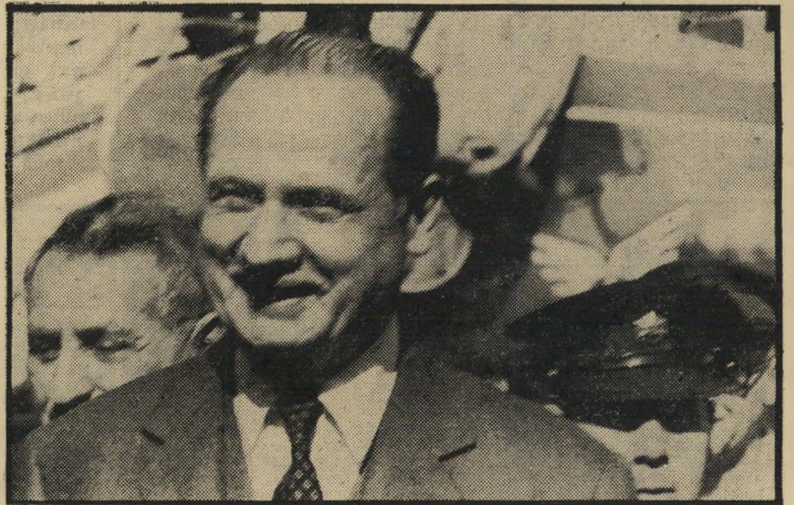
מפעם לפעם חוצה איש שב"ש-שער, חבוש כובע-קש רחב-תורה, הרכוב על אופנוי, את כיכרה המרכזית של העיריה הכפרית הקטנה ויקן, במרחק אזורי של 20 ק"מ ממצודת אלסינור במת ההתרחשות של ה"מחזה המלט. בדרכו מביתו אל בית אחותו. אנשים הפוגשים באיש מסירים את כובעיהם ומברכים: "בוקר טוב, אדוני השגריר..."

גונאר יארניג, החושב המפורסם ביותר בכפר, מי שכל תנועה מתנועותיו זכתה ב"שעתו לכותרות בעיתונים, שוקד עתה, בי כפר זה, על השלמת ספריו-זיכרונותיו. **כישלון מוחלט.** אולי רק שר-ההיסטוריה שם ליבו לאיש אשר ירד מן ה"מטוס בטיסת הבוקר בקו מוסקבה-שטוקהולם ב-8 באוקטובר 1973. כותרות העיתון נים הוקדשו אז כולן לקרבות הדמים ב"גולן ובסואץ. כעבור שמונה שנים (מאז 1965) של כהונה כשגריר שוודיה במוסקבה, ושש שנים כשליח אישי של מזכיר האו"ם למיזרח-התיכון, חדל גונאר יארניג לשמש בתפקיד רישמי כלשהו.

את מוסקבה עזב בשבוע הראשון של חודש אוקטובר '73 כ"מ"ש-הג"ש שגריר-למפת של שוודיה בבית המועצות, וכמי שנחל כישלון מוחלט בתפקיד השכנת ה"שלים בין ישראל למדינות ערב. אילו הצ"ליה בשליחותו — לא היתה מלחמת יום-הכיפורים פורצת.

מאז פרש מתפקידו הקדיש השגריר-לשעבר שעות רבות לכתיבת זיכרונותיו. נציג אישי של יארניג בג'ורירוק ובספריו סין (בניקוסיה החוק יארניג כל השנים חדר שכור במלון לדור) ריכוז למען ה"שגריר קיטעי-העיתונות ומיסמכים. כדי ל"קבל הרשאה לפירסום זכרונותיו, יאלץ יארניג לקבל את הסכמת מזכיר האו"ם הנוכחי, קורט ואלדהיים, אף שיעקר קשריו המדיניים היו עם ארטאנט. עדיין לא ברור מתי יסכים יארניג למסור את כתב-היד של זיכרונותיו לפירסום. אך כאשר יתפרסמו הזיכרונות, לא קשה לשער כי את אשמת כישלונו יטיל על ממשלת ישראל. יארניג, "הוקפא" מאז פברואר 1971 כאשר, לדעת ממשלת ישראל, "חרג מסמכו"תו."

הזכמת הגוי השוודי. חריגה זו באה לאחר שהציג לישראל קושיה פשוטה, ו-

שגריר יארניג (1972)

להחליט ולראות את הנולד

ביקש תשובה בנוסח של עורך-דין: הן — או לאו. יארניג ביקש לדעת אם תסכים ישראל לסגת אל הגבול המנדטורי הבינ"אמי בין ישראל למצריים, תמורת חווה-שלום.

ישראל סירבה, אף שאת סירובה ניסתה, ללא הצלחה מרובה, להסביר בפילוסופיה תלמודיים כשל פרקליט המנסה לחלץ את שולחו מן הכלא בעזרת "פרצות" ב"חוק.

עוד בשנת 1968 ניסה יארניג להביא לפתיחת הסואץ כקו של שלום בין ישראל למצריים. בתואנה של חילוץ הספינות ה"לכודות הציע להתיר למצריים להכשיר את הסואץ להפלגה, ויכוח על מוצא צפוני ומוצא דרומי קבר את הרעיון. רק שנתיים מאוחר יותר (ב'1970), תפס משה דיין את חוכמתו של הגוי השוודי.

דיעות

שלום כפוי -

שלום רצוי!

"עדינו לבקש מן המעצמות

לכפות עלינו שלום!"

טוען הפרופסור חריה-לשון

כמה אנשים מוכנים לבוא בערב של המסין לוהט, במוצאי-שבת, כדי לשמוע דיון ערטילאי על בעייה מופשטת: "האדם והמדינה"?

התשובה הפתיעה אף את היוזמים: ב"אולם בית-סוקולוב בתל-אביב הצטופף קהל של כ-500 איש, שמילא את כל המושבים, תפס את המעברים וחסם את החלונות. מזה זמן רב לא היתה בארץ אסיפה כה נרגשת. חלק ניכר מן הנוכחים היו אקדמאים בגיל-העמידה, שאינם רגילים לבקר באסיפות פוליטיות.

מדינה פאשיסטית. בפני קהל זה נשא הפרופסור ישעיהו ליבוביץ את הרצאה הפתיחה. היא עוררה לא פעם תגובות חרי"פות מתקהל, שהפרופסור חדה-לשון השיב עליהן תשובות מוחצות.

טען ליבוביץ: "המדינה היא צורך, אך לא ערך. אדם צריך לאכול ולהשתין — אבל אכילה והשתנה אינם ערכים. ערך הוא דבר שהוא בגדר בחירה, שהוא יכול ל"עשות או לא לעשות, כמו להאמין ולהאוב. "יש ערכים דתיים, ויש ערכים הומאניים" טיים. המדינה היא רק מיסגרת שבה ניתן להגשים ערכים — או לא להגשים. ברגע שהופכים את המדינה עצמה לערך, היא הופכת מדינה פאשיסטית."

הפרופסור לא שלל את עצם הצורך ב"מדינה, לשם הגנה עצמית קיבוצית. אך הוא שלל מן המדינה את הזכות לחנך, ל"הגשים יעדים כלכליים-סוציאליים ולהשפיע על מהות החברה.

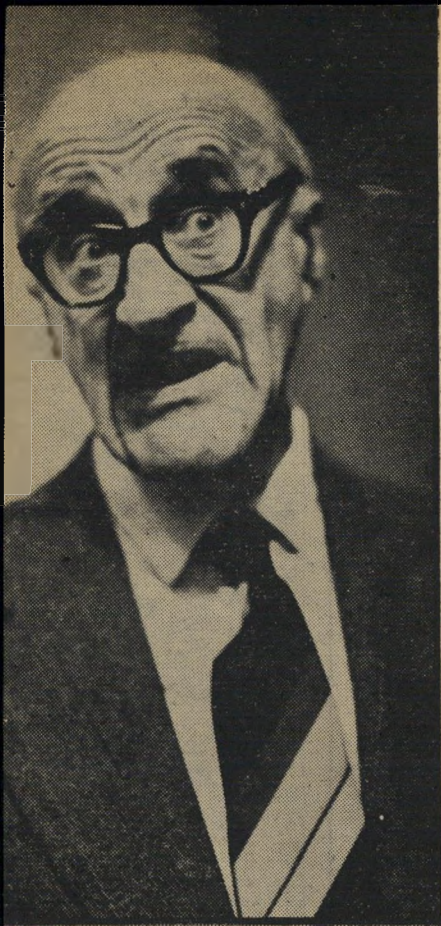
זנבו של חתול. אורי אבנרי, שדיבר אחריו, הסכים לגישת הפרופסור — מלבד בנקודה אחרונה זו. לדעתו, על המדינה המודרנית למלא תפקיד חיוני בהבטחת הצדק הסוציאלי לאזרחיה, באמצעות מדינ"יות כלכלית-סוציאלית.

אך אבנרי תמך בדברי ליבוביץ לגבי מהות המדינה, "אין זה נכון שהמדינה סטתה בשנים האחרונות, ובייחוד אחרי מלחמת ששת-הימים, מן המסלול הנכון. האמת היא ששם קום המדינה נוצר בה דגם של מיש"טר, שהיה מלכתחילה פסול מעיקרו. אין טעם למתוח ביקורת על תכונה זו או אחרת של דגם זה, אלא יש לשלול את כולה, ו"ליצור דגם חדש לגמרי. אחרת נהיה משור"לים לחתול, המסתובב כל ימיו במעגל ב"גיסיון לתפוס את זנב עצמו."

למרות הסכמה יסודית זו, פרץ ויכוח בין השניים כאשר תקף ליבוביץ את הסברה שהשמיע אבנרי, שהכמהיה למדינה כערך עליון מהווה, אולי, ירושה ביולוגית מעולם בעלי-החיים, שבו יש "מדינות" גם לנמלים ולדבורים.

"אם כן," טען אבנרי, "ההומאניזציה של המדינה היא שלב בהתקדמות המין האנושי. ליבוביץ שלל גישה זו, טען כי הערצת המדינה היא תכונה אנושית דווקא. "לאדם, בניגוד לנמלים ולדבורים, יש בחירה" ציין.

השחתת המדינה. גם עם שאר ה"משתתפים בדיון היה לליבוביץ דיון-דברים חריף. הוא ליגלל לתאור ההיסטורי ה"מארכסיסטי שהשמיע המשורר הקומוניסטי סמיח אל-קאסס, שטען כי המדינה היא רק המצאה של מעמדות מנצלים. הוא גם תקף בהריפות את דבריו של ח"כ מאיר פעיל, שעבר לעניינים אקטואליים וניסה לקבוע את דמותה של המדינה הפלסטינית הצעיר"כה לקום. "אין לנו כל זכות לקבוע לפלס"טינים מה לעשות במדינתם." קבע ליבוביץ במרצות. "אנחנו צריכים לצאת מן השטחים הכבושים לא כדי להשיג שלום, אלא כדי להציל את המדינה עצמה מהשחתת דמותה המוסרית, החברתית, המדינית והאנושית."

הוגה-דיעות ליבוביץ

להאמין ולאחוב

בניגוד לגתן ילין-מור, שהביע את אמונ"תו שהשלום הישראלי-ערבי קרוב, השמיע ליבוביץ חזות קודרת יותר: "השלום ה"יחיד האפשרי הוא שלום כפוי מבחוח. "עלינו לבקש מן האמריקאים והרוסים ל"כ"פות עלינו שלום!" סיכם הפרופסור.

פשעים

שוטלי שימשון

מחבלים בכרם

מה הקשר בין קבוצת

"שימשון" למעשי האלימות

נגד ראשיהם?

ההתפוצצות של מיטען חומר-נפץ במוע"דוך-הקלפים של יהודה טוב, המכונה עמוס, היתה חוליה נוספת במלחמה המתנהלת בכל עווה בין חברי כנופיית הכרם, שעד לפני שנים אחדות שלטו בעולם הפשע בתל-אביב.

המיסטר, מסיבות הידועות לה היטב, מעדיפה להניח כי הפיצוץ היה נקמתו של קלפן שהספיד את כספו. אולם יודע-ידבר, המקורבים לחבורת הכרם, יודעים את ה"אמת. אמת זו, היא שהיתה גם המניע ל"הצתת מכונותיו של שחקן קבוצת הכרם שימשון, גדעון דמתי, או לבריתו לאילת לכמה ימים של שחקן אחר של שימשון, דויד שוקיאן.

לשלושה מיקרים אלה יש לצרף גם את ניפוץ השמשות ב"פאב" של אברהם לב, שחקן בית"ר תל-אביב, ערב מישחקו עם קבוצת שימשון לפני ארבעה חודשים. מגפ"צי השמשה השאירו פתק ועליו הכתובת: "ההיגיון משתלם, ולכן כדאי לך לחשוב פעמיים." לב חשב פעמיים, הודיע כי הוא חולה ונעדר מן המישחק בו ניצחה שימשון.

עובדה נוספת: זמן קצר קודם-לכן גבי רה שימשון על הפועל חיפה בתוצאה 5:0. הנהלת הפועל חיפה קנסה את השחקנים ב"500 לירות כל אחד, על היכולת הדלה שי גילו במישחק.

חידוקי דיעות. שנים רבות היתה קבור צת שימשון בשליטת חבורת הכרם. שליטה בקבוצה פירושה הכנסות גדולות, בעיקר מזכויות בטוטו. כמה שנים טובות עמדה חבורת הכרם מאחורי הווכיות הגדולות ב"טוטו, בעיקר כאשר נצברו פרסים ראשי"נים לסכומים של מאה אלפי לירות. על-ידי הימור בסכום של כ-70 אלף לירות, ניתן לזכות בכל תוצאה בשלושה מישח"

(המשך בעמוד 26)